

САНА ОЛОХ

Чурапчы
улуунун хаһыата

№ 8 (8757)
ОЛТУОРУННЬУК
2002 сыл
Тоҕосунньу
22 күнэ

ХАҢЫАТ
1931 СЫЛ АЛТЫННЫ
15 КҮНҮТЭН ТАХСАР

КИИН СЭЛИЭННЬЭ САРСЫННЬТА...

Билигин сэлээнньэ 7000 дууһалаах. Хаһан эрэ киини 10000-с уолун дуу, кыһын дуу уруйдаан-ыһаллаан бэлэтиэ турдаа. Оттон бүгүн улуус киинигэр биэр уһаай-ба сирэ дэбигис көстүбүт кэнигэр ити 3000 курдук үүнэр сана көлүнэ дьону ханна батаран олохсутабыт?

... Улуу Өлүөнэ уута 20 көстөөх сир өрө өксөйөн, дыкэбит таһыгар тиниэн кэлбитинэн итиннэ Эбэбит тутун букатыннаах олобун булларабытынан сибээстээн, Чурапчы сэлээнньэтэ кэскилэ кэнээн тыһа уһаан, арсыгыта кэскиллэнэн сана атын программанын айдар кыахтанна.

Бастаан, туох ханнык итинэ, саамай утарсылаах Чурапчы күүлүн туһунан толлуруоһу өссө төгүл көргүтэн, салгы кэпсэти уонка өйдөһөн биэр тылга, быһаарыныта кэлэри наадалаабынан аабабын. Ол курдук, айылба алдытар күүстэрин түргэниик туораар, Өлүөнэ өрүс ыраас күүстэри күүстээхтик уһаанар, киһи-сүөлү иһэр тутун сорунуулаахтык харыстыыр, кэлэр көлүнэбэ аһаан уһаайба сирин Эбэ кураанах көхсүгэр таһаарынар курдук кэскиллээх сыты

проблемалары суһаллык быһаарары сана үйэ бүгүнгүтэ кытаанахтык модьуйар.

Билигин турутуун илин олоһор Эбэбит биэрэктэрин (1997 сылтан ордук кимиз-лээхтик) айылба манньк күүстэр алдыталаар:

1. УУ БАТТЫЫР КҮҮНЭ. Интилэр Эбэбит Куохара үрэх сунуугар, Таатта үрэх тардыытыгар тайаан сыйтар буолан, тыһынанан тонна ыйааһыннаах уу аллараа биэрэктэр алын тал-лактэрин ыга багтаан, чэнэрин ириэрэн, бадаран онорон, аһыларын суурайан, кэбирэктэн суулары тардан туруору эмпэрэлэри үөскэтэр.

2. УУ БААЛА. Эбэбитин эмэһэбэ тэл, ордугун охсон биэр дыкэбит курдук, уу баттыыр күүлүн тэбэр атаа, охсор иликтэ киһи үрдүгэр оонньоолуу оонньоур, биэрэктэрин биллиргэни тэбиэлиир долгуна буолар.

3. СИР ТАРДЫЫТА. Уу баттыыр күүлэ уонна баала эмпэрэлэри "айбыттарын" кэнниттэн, аны сир тардытын сокуона (закон Всемирного таготения) үлэтин сабалыыр: истинэ курдук туруору эмпэрэ сир кырыс 5 мнэтэрэбэ тийэ хайа тар-

дан, ыарахан ыйааһыннан таннары баттаан, күөлгэ күрүлэтэн түһэрэр. Итинник хайыта тардылаан "айааннааһын" түмүгэр интернат томторугар эмпэрэлэр оскуола адыас аһыгар аһы-ылынылар, илин электроуот станциятыгар, олоһор дыһэлэргэ суоһаатылар, электролиния барар остуол-бата аһар атабынан күөл үрдүгэр ыйаанан турар, былыргы Атаагы дэриэбинэтин аһыларынгар баттаатылар, собуруу хаарыаннаах тумус тыһы кумалаатылар...

4. СААСКЫ ХАЛААН УУТА. 1980 сыллаах халаан уута чарантан таннары киһи-рэн, интернат томторун хайа түспүтэ, билигин дириг күүс буолан сытар.

5. ИРБЭТ ТОН ИРИИТЭ. Интернат томторугар олоһор буорбут халына баара-суоһа 1-2 метр, итинтэн аллараа 3-6 метр халынаах чэн муус кэлэр. Сүүрбэчэ сыллаабыта илин өтүбүт остуол муурун курдук көнө сир этэ. Ол билигин абааһы атабын тоһутар анхайа-онхойо буолла. Сорох сиринэн күөл чараны кытта силбэһэн эрэр.

6. КЛИМАТ СЫЛЫЙЫТА, КҮН СЫРАЛБАНА. Билигин муус

үрдүгэр олоһорчулары, климат уолсай сылыыта элбэх иэдээнгэ тэбэрэ чуолкай. Тыабытын солообут, сирбитин сыһыныахтаабыт кэнниттэн, күн уотун сыралбана чэнимтин ириэрэр, сирбитин тоһутар.

7. ТЕХНИКА АДЬАТЫТА. Былыр-былыргыттан халаан уута кырыс сир үрдүнэн аһара. Билигин күүсгээх техника хоруйбут суола — бэлэм көнүс.

КӨМҮСКЭНЭР ДЬАНАЛЛАР. Бу кэлэр сайын көнүгү онугар түһэрэххэ, ол кэнниттэн уу баттыыр күүлэ уонна баала сүтэллэр. Иккиһинэн, туруору эмпэрэлэри уутугар тийэ астаран, 45 кыраадыстаах сыры-ыһаа сыырдары онортуохха. Оччобо сир тардыта тохтуур, мууһа ирэн симэлиир, сыырдар кырыс тардаллар. Үсүһүнэн, Күөл кытытынан алаас, үрэх үөттэрин, талах араас биестэрин үүннэриэххэ. Төрдүлүнэн, Дьоккусай-Хаандыга автотрасса бырайыагынан, интернат томторуттан илин Улахан аартыкка диэри 5 биэрэстэлээх сана автотрассаны туруоруоохха. Маныаха халаан уута турбаларынан муоһаланар, анхайдар-онхойдор буолуналлар, биэрэктэр бөбүргүүлэр, Липэлээх алпата быһыттанар, Липэлээх — Имигиттэ холбоһуута тохтуур.

Бэлиһинэн, таас быһыкка уу баттыыр күүлүн мөлтөтөр

Түс санаа

итизинэ күөлү куоттарбат туһуттан, Эбэни урукку хаатынан, ордук уута үрдүнэн аһар тыһа, модьобулоохха. Алтыһынан, Чэннээх, сыһыныах сирдэри барыларын күлүгүрдүөххэ. Ханньк маһы талыаха сөбүт дьитэһхэ — тиит көтөһөлөөх, бүрө көрүһнээх, хатын бөхтөөх, кэбирэх эттээх, талах намчы, "тойоно" дэлэчи, бэс лабаата сэдэх, күлүгэ кэмчи. Арай саамай талы мас-харыа. Кини силиһэ дириг, лабаата хойуу, көстүүтэ толуу, күлүгэ өлгөм, бөсө суох, эргичи күөх.

Эбэ үһэс өртүгэр олоһорчулар күөл түһэрин сөбүлэбэттэрэ өйдөнөр: уулар ыраатар, көнүстэрэ уолар, ойбоннор хам тонор. Кырдык, сэлээнньэ иаллара көнүс сытыйбыт кирдээх уутунан сууна-таараан, сүөлүлэрин уулатан, уттэрин иһэн-аһаан, хата баччаа тийиэх, син этэннэ олоһон кэллэхтэрэ. Ол эрэри, билигин сайдылаах үйэбэ манньк балаһыанньа мунура суох салганан бара турара, ама да биһиги буол-булпут иһин, сүрэ, сүөгүтэ бэрт буолаарай!

Өссө тугу оноруохха? Иһэр сайын Куоһалы көнүгүк уутун күөлгэ түһэрит, ордугун салгына ыстарбыт кэнниттэн, куурдан-хатаран баран, баһыттан төрдүгэр диэри бульдозерынан диригэтиэххэ. Аны көнүс иһи биэрэгин өрө астаран баран, сэлээнньэ кирдээх уутун тохтотор аналлаах үрдэтин оноруохха. Көнүс төрдүгэр, урукку олох-дьаһах комбинатын территориятыгар тутуллубут сана этээстээх дыһэлэр туһаайыларынан, буор быһыттанан баран, Куоһалы ыраас уутун ытыаха. Өтөхтөөххө, Чапчаа

үрүйэтигэр, Мурун-Тыымпыа муостатын арҕаа өртүгэр о.д.а. табыгастаах сирдэргэ ойбон күөллэри хастарыаха.

Эмэс Мурун-Тыымпыа томторун аһыттан сабалаан, балыһыаны аһынан "Тайвань" арытык кытта тиксигиннэрэн, Өлүөнэ өрүс уутугар бэлэмнэн, 3-4 метр диригнээх водохранилищелы хастарыаха. Водохранилище хонуу диэки өттүнэн сэлээнньэ кирдээх уутун-хаарын тохтотор үрдэтин оноруохха. Таһара дыһэтин аһыттан водохранилищеба диэри (50 гектар иһнээх сиргэ) Эбэ кураанах көхсүгэр уһаайбалар тутууларын площадкатын таһаарыаха. Манна Чурапчы таас куоратын тутар-бырайыактыр сана программаны оноруохха. Хоту диспансер аһынан республиканскай суолталаах сана стадион тутуутун туһунан кэпсэтиннэ сабалааха. Оттон диспансер этээстээх тутууларын спортивной профилакторийга уларытыаха.

Онон Чурапчы сэлээнньэтин бүтүннүүтүн, бэс сыл иһигэр күүскэ ылан, кыһынар-сайыннары көбөрөн көстөр күөх зона буоларын ситиһиэххэ. Харыа мас үнүгэстэрин иалларга, тарилтэлэргэ атыһылар сана бизнестин дьарыктанар тарилтэни арыһааха. Улуус-лугугар бэрт сотору кэминэн олоххо букатын аһытылы көрүүлээх сана дьоннор былааска тахсыахтара. Онон сибээстээн Чурапчы күөлүн уонна сэлээнньэ кэскилин тустарынан сэлээнньэ хас биридди олохтообун санаатын түмэр уонна окуоха тирээрбит проблемалары билигин, саамай тобоостоох кэмигэр, туруоруохха, дьону-сэргэни кытта сүбэлэһиэххэ баара.

Е.ГАБЫШЕВ.

УБААСТАБЫЛЛААХ УЛУУСПУТ ОЛОХТООХТОРО, ЫТЫК-МААНЫ БАР ДЬОММУТ

Кэнээри ыччалыт, оһолорбут үөрэнэр, сырдыкка-кэрэбэ уһуулар, билигин-көрүүгэ тардыһар хыһалара — улуустаагы гимназия научнай библиотеката умайан, улахан хоромнуу тахсыбытынан, биһиги, РСФСР уонна Саха АССР народнай артыба П.М.Решетников аатынан Чурапчытаагы народнай театр үлэһиттэрэ тахсыбыт иэдээннэ көмөлөһөргө ысырабыт.

Театр үлэһиттэрэ сүбэлэһэн баран, биридди күннээх хамнаспытынан көмөлөһөргө итиннэ Чурапчы улуунун талба талааннарык кунньах олунньу ый 8 күнүгэр "Улахан концерт көрдөрөн, онтон кирибит үбү улуустаагы гимназия администратиятыгар туттарарга быһаардыбыт.

Биһиги ыһаарыбытын култура тарилтэлэрин үлэһиттэрэ, бюджет эйгэтин итиннэ бааһынай хаһаайыстыбаларын коллективтара, улууспут нэһиликтэрин олохтоохторо бука-бары өйүөхтэрэ диэн эринэбит. "Күн иһитэ көмүскэс, Айыы киһитэ аһыныас, көмөлөһүүбүн!" диэн айар талааннаахтар ыһырабыт.

ИЙЭ БАРАХСАНҢА ҮРДҮК ЧИЭС

Кыыс ырыатыгар ылламыт, уол тойугар хойуулуубут айылба ийэбит маанылаан чочуйбут бэлэсэ. Тэйэр хайа тэллэбэр турар Мырылаа дьон-сэргэ сөбүлээн, уутуйан олохсуйар.

Бу-былыр-былыргыттан аатырбыт уустар, кус быһыйдар, ат бөбөлөр сир симэхтэрин дэлэтэн, дыол-соргу төрдөспүт түөлбэлэрэ.

Дьоллорун мантан булан Аан Алахчын хотун ыйытынан, айылбаттан ытык иэстэрин чикстээхтик толорон, алта ийэ улуу дьолго тиксэн Герой-Ийэ аатын ылбыттар күн бүгүн сылаастык ахтылар, кизн туттуубут буолар.

Күн тэнэ саныыр күндү дьоммут барахсаттар: Чурапчы улуунун маһыайгы Герой-Ийэбэ Р.И. Федорова 10 оҕо, В.И. Свинобоева 14 оҕо, А.И. Богатырева 10 оҕо, Т.С. Хомподорова 11 оҕо, А.Ль. Сергеева 10 оҕо ийэлэрэ этилэр.

Кинилэр уйгулаах олохторун кэнээри ыччалтара, сиэттэрэ сирдээхтик салгыһылар.

Билигин нэһиликкэс советох Герой-Ийэ А.Н.Пудова олоһор. Акулина Петровна уонна Иннокентий Гаврильевич Собакин 50 сыл биригэ эн-мин дэһэн, аал уоту оттон 12 оҕону төрөтөн, үөрэттэрэн, киһи-хара онорон олох кизн аартыгар үктэнирдилэр. Иннокентий Гаврильевич төрөөбүт нэһиликкэ сайдарын туһугар бары күүлүн-күдэһин ууран туран үлэлээбитэ, нэһиликтэн аан-бастаан улуус, нэһилик

бачуоттаах гражданина, "Бочуот энага" орден кавалера этэ. 1994 сыллаахха эмискэ ылдыһан күн сириттэн күрэммитэ. Саалаан тэрийэн испит нэһилик Албан Аатын музейын уола, историк учуутал И.И.Собакин ситэрэн-хоторон үлэлэтэр.

Оһолор ийэлэрин ытык сааһыгар ытыстарын үрдүгэр илдьа сылдыан көмүс курдук көрөллөр-истэллэр. Саамай улаханнара Ефросинья куоракка олоһор, СР Правительствотын ревизионнай управлениетын начальнига, Анна эмп үлэһитэ, Мария СР национальнай баанын кылаабынай специалиһа, Петр ирбэт тону чинчийэр институтка үлэһир, биологической наука кандидата — бары Дьоккусайга олоһоллор, Мотрена Таатта улууһугар Кыһыыга учуутал, Айда Таатта Чөркөөбөр уһуулаан иитээччигэ. Оттон атыттар дойдуларыгар бааллар. Гавриллаах Иннокентий Соловьев орто оскуолатыгар учууталлар, Акулина дьаһалта кылаабынай бугхалтера, Андрей, Иван уонна Дмитрий анал идэлээх үлэһиттэр. Дьэ ити курдук, оһолор бары үлэни, үөрэһи өрө тутан, тапталлаах аба, ийэ үтүкэн дьон буола үүннүлэр.

2002 сыл нэһиликкэ үлүскэн үөрүүнэн сабаланна. Тохсунньу ый 4 күнүгэр "Сарыал" сыһынан Киинигэр Герой-Ийэ А.Н.Пудова Чурапчы улууһугар аан-бастааһын Саха Республикатын Пра-

вительствоһын "Ийэбэ үрдүк маһылаан" бэлэстэммитин чинэтигэр дьоро кизэ буолла. Алена Николаевна аһаан үгүс утуу тыл этилиннэ, алгыс аһаанна. Улуус дьаһалтатын баһылыга А.А.Шадрин, нэһилик кырдьаастарын Советын ааттарыттан А.И.Соловьева, ыкса ыаллара А.И.Сергеева, оһолорун күн сирин көрдөрүспүт сылаас иликтигэр түһэрибит, ССРС доруобуйатын харыстабылын туйгуна, нэһилик бачуоттаах гражданина М.И.Макарова истин-иһирэх тыллара этилэр. Нэһилик дьаһалтата норуот маастара, учуутал П.А.Соловьев онорбут матаарчабын бэлэхтээн кырдьаас ийэ үөрүүтүн ситэрдэ.

Уус-уран самодеятельность концерда буолла, нэһиликпит тарбахха баттанар талааннаах ырыаһыттар, үгүс көрүүлэр лауреаттара Аграфена Кузмина, Леонид Собакин ыллаан-туойан, оһолорбут сир симэтинин үнүкүүлээн дьоро кизэни кизгэттилэр.

Убаастабыллаах Акулина Петровна, эйгин урдүкү Государственной наһараадыа тиксигит дьонун үөрүүтүнэн, олоххо аналгын-ийэ буолар ытык иэсини чикстээхтик толорбутун бэлэстэммитинэн сүһүөхтээх бэйэбит сүгүрүйэн туран эбэрдэлиибит! Оһолорун-сиэтэрин, аймах-билэ дьонун үөрүүтүн үктээн сүүс сааскар диэри сүбэли олоһор, доруобай сирит диэн алгыспытын тиздэбид!

Елена НЕЛАКИРОВА,
дьяэ кэргэн специалиһа.

Улуустаабы дыз-уот, коммунальнай хаһаайыстыба управлениетын иһинэн
икки ыйга биирдэ тахсар балаһа

Мяндагаагүй бөхүүлэгч
улууслугтар нэвчилэнийн
ажлаанын биэр ухааннара.
Мана 1400-нээс киш оло-
рор. Бөхүүлэгч тарилгын
сылгыг, нэвчилэнийн
өнгөнгө ороууга олохтох
дээг-уог, коммуналь
ханаагчдыг сулуусгач
илар орлоо ухаан.

ЖХХ сулуусатын салалар
үлсэ олытаах, түмөр дьобур-
даах Дмитрий Михайлович
Ноев салалар. Мындааайыга
дыз-уот, коммунальной
халһаайыстыба управлениетын
профсоюзной комитетын
председатели Николай Нико-
лаевич Христановтыын коман-
дировкага кириэ сылдьан Д.
М. Ноеви, кири салалар
үлэһиттирин кытары көрсөн
үлэлэрин-хамнастарын кытары
билистибит.

Салайдамчы, бастатан ту-
ран, Бээзэ балыйна, оёо сана-
торийын таһыгар тутулла түрөр
котельнайга илтэ. Бу 14х7 м
изинээх дьээ тутуллаан
бүтүт. Манна Иван Ефимович
Прохорьев 4 кыһылээх бири-
гээдэтэ үлээбэбит. Кинилэр
518 тый, сметнай сыаналаах
үжөн толорбугтар. Тутуу ба-

рыга бүтээгдмэл (оюохотруун) монтэктайн, теллотрасса тардныга, объект изотрини монтэктайн, о. д. в.) 1200-тыг, зэрингэ сметной сыналал-ах буулгожа. 2 "Контур" дизан оюох буулдубут, атын да сүрүн матырызаллара баал-лар эбит. Аны саас садулаан баран күтүн улэзэ киллээрэгэ булааннхыллар. Эмп тэрилтэ-лэрин тайнчан канцэзскитин экологический лаазыры, чааһынай дызлэри бу котель-найга холбуур саналаахтар.

Хонгура аттыгэр тутулу-
бут 5 боксалаах гаража тий-
эбит. Бу объект бэйыл санга
үлэрэ жиллэриилибит. Санга
маһынан онгоһулуллубута тас
көстүүтэ ырааһа, тутуутун хаа-
чыстыбата дил-дьыл курдуга
киһи эрэ көрөн астынаах кур-
дук. Иһигэр кимбирбилит истэ-
кэлэрэ шугаһукаламмыттар,
муостата бетоннамыт, ып-
ыраас ғына сиппийэн кэби-
питэр-хаһан дэһаны обунуох
тохтубута, кир-хах ыһылыбы-
га көстүбүт. Итэҥэстэрэ диин
электроуотунан туттарга көһүл
ылбаха холбоото иһиктэр эбит.
Маньаха дьаһал ыларга саал-
таҕа туруоруустулар. Тутууку

Кутдаров Владимир Романович 6 жилийнх биригээдэгтээ сээс сабалаан баран хүнүүн улзз килээрбит. Сметной сыаната — 1 млн. 400 туг. солк.

Гаражтан чугас турар хотельнайга хийрэн сынньанар хосторугар үлэһиттэри кытары керүсүбүт. Дмитрий Михайлович үлэһитрин-хамнастарын тулунан маньнык көгөсөтөс.

*Барыга 28 үлэһиттээсклин. Илнин таһынан атын сүртэн хамнастанар ол эрэри билиги объектартыгар үлэлиир, билигинэн салаллар үлэһитэр бааллар. Онон барыга 36-быт. Объектарбыт-3 котельнай, гараж. Быылгыттан сага пилорама туруоран үлэстэн эрбэт. Итинэн Новгородов Егор Егорсөн салайааччылаах 6 киһинэн биригээдэ үлэлиир. Сага тутууларбытыгар, Чурапчытаагы алын сүлүөх оскуолаҕа, улуустаагы капиталнай тутуу управлениетын сакалынан ууга барбыттарга көмөбө, чаһынайдарга мас хайыттардыбыт. Пилорамаларын кууска үлэстэр былааннаахпыт. Маныаха анал трактор-быт сүбө ыарахаттары үлэстэр. Аҕа сөкөлөөхтүнэн

жиэрэр үлүүтүттөн балайдата нэмиласпыт трактордарбытыгар барар. Бэс мастах сиргэ олорорбутунан минникитин управлениебыт сакааһынан хайыттарарга суоттанэбыт. Онон бу улахан кэскиллэх үлэбит салаатыгар түһунан техника бизэрэллэро, производсвоытын кэнгэрбитигэр көмөлөһөллэро сирдэххэ буолуо этэ.

2 водоез, 1 "Урал", 1 ДТ, 1 МТЗ трактор, техникадагы пыт. Икки водоездулуттан би-ирдестере — "фекалка". Ити массивынабыттан оскуолаба, десадака, саматорийга, ба-анньака туланыт. ДТ тра-кторбыт тыага мээ собулупка-лааһынагар сымдыар.

Маһы бөлэмнээгийнгээ анал биригээдэлээхит-4 киһилээх. Киһилэри биһр туталх улаһиппийт, мäs кэрдиппигэр улахан оһыттаах. Ядникинский Михаил, Григорьевин салайар, Ааспыт сылга миннор 538 кубометр деловой маһы, 770 кубометр саһаны бөлэмнээбиттээ.

Үлэһиттэрим үксүлэрэ
үлэбэ опыттаах, бэйэлэрин
илгээрин эргүүл бэригээр

Константинов аатынан уулуссаба турар 2-лии этээстээх уопсай дьиэлэр кварталлара быйылгы кыстыгы этэнгэ туораан эрэр. Дьиэ-уот, коммунальнай хаһаайыстыба сулууслатын өттүтүн кыах баарынан өрөмүөнлүүр, ыраастыр, көбөрдүү үлэлэрэ ытыллаллар. Улуус үрдүнэн котельнайдары, ититэр систиэмэлэри ЖХХ эр көрөрүнөн ылытыныбытын киинэ-эр хааччыйаллар. Итини

ахынai биhиги квартал
квартиралара туалетта-
х, ванналаах (хааччыл-
нылаах) буоларынан
миз кинилэр керүүлэ-
мизэр баарбыт. Оло-
хор дьизлэрбит ис-тас
өстүүлэрэ тулсабай,
ыраас буолуулара бэй-
бититтан тутулуктаары-
лары өйдүөх кэрингээх-
т. Дьизбит тас өттүн
аалайа, ыраастыы
ылдыахтаахпыт, керү-
үэрэ ыраас буоларын
ууйан-сотон хаач-
чылаахтаахпыт. Тулсабай

ны, ырааһырды үлэ-
лэригэр мытыллар субу-
отунньуктарга бары ак-
тивнайдык кыттыахтаах-
пыт Бабу-сыйы аналла-
х бэлэм дьаһыктарга
испака-тохтооко сүөкэ-
н, бэрээдэктээхтик тут-
уу хас биридипит
бэбиннэһэ. Авария тах-
сар түбэлтэлэригэр этил-
либит дьаһалы кэмигэр
олоруллуохтаах, үлэни-
тэргэ саахаллыы кэми-
гэр, түргэнник туоратар
лэлэригэр бары өтүннэ-
рмэллэрүлүөхтээх үсү-

любую тэриллэхтээх.

Уулсай дьизэлэргэ элбэх киһи олорорунан олохтоммут бэрээдэги утууһулуохтаах. Бэрээдэги кэспэт, дьизини-уоту тарастыыр ийиги хас бирдини уулсай дьиз олохтообо турунуохтаах. Бэйэбит олорор дьизэбитэр бэйэбит кыһаллыа-айыг, хайааһыннымы кыһаллыаһахайын!

С. МОНАСТЫРЕВ,
КОМЕНДАНТ.

дсон. Холбоор, тракторист Сергей Увар Константинович угус эрүүтэхэ үлэбитин саахалда суух хаачныйар, сварщикт Константин Фомин Федорович 6 резидтаах, системны монтактаахын үлэлэрин барытын үрдүк хаачыстыбалаахтык оморор, сантехникт Фомин Николай Семенович токарь идэлэх, наадыйар матырьвалларбытын чочуйан биеэр. Бу билигин мустан оморор котельнайбытыгар кочегардар бэйэлэрсэ бэйыл сайын капиталнай өрөмүөн ыалпыттар, омон үлэлчиллэригэр бэйыл усулуубайалара тубуста (котельнайдары ирээс, сынньанар хосторон муостата кырааскалах, сүүйлүлүбт этэ-ред).

2000 снллааха Бэсэ 80
ылы уунан хааччйар
сайынгы водопроводу бэй-
эбит куулутунан үлэбэ кил-
лэрбилпит. Ити снл Бэсэ
туоруурга аналлаах муостаны
тутан бисорбилпит.

Вигенү онгорууга кыахпыт тийэрзинэн үлэлэһэбит. Үчүгэйдик, табыллан үлэлээ-тэхпитиниз ыйга 30-32 тыһ. солк миллиарбит. Ааспыт сыл-га 220 тыһ. солк. сууммалаах өнгөнү онгордубут. Үлэ бу са-лаатын кэңэттэн, элбэк үбү ки-лэриннэргэ кыһаллыахпыт.

Котельнайдыбытын тээс чоьунан оттобут. Кийин котельнайдытын убарас оттугунан оттуллар гына оноттору олутун баьарабыт эрээри уматыгын таьымыта ыраах олсоробутунан ыарахаттардааьын биллгигитэ кыаллыт. Чоьу управление кийинизин тастар, хаачыллыбыт улгай.

Сэвдэйг хялбарлах, бариулыг хялбар болгох зорилготой ажлаа явуулж байгаа нь үнэхээр тааламжтай байна.

сыйлай хамнас дизайныг илгээнийг илгээхгүй. Ааспыт сыйга ЖОХ сулууслата бюджетка кирибтигэр улаханньх үөрбүүлүт эрээри бастахы ыйдарга хамнаһы син бизирэх курдук гынан илэн эрдэтээр "хаабытыгар" төттөрү түслүүлүт. Үнхарчы халаан уутуттан эмсэбэлзэһингээ барбытын билэбит эрээри, ону чулаан биһиги сулууслабытыттан хото ылбыттарын өйдөөбөлүт. Бу дыала көнүөгэ, дыонусэргэни сылааһынан, итминэн хаачыйар, кыһынгы тылһыыга тоголлорун-хаталларын аахсыбакка үлэлзэччилэри сокуоннайдык ылыахтаах хамнастарынан хаачыйахтара дин эрэнэбит. Эһиил күлүн санга котельнайбыт үлэбэ киридэһинэ электроут бардабына туттуллар дизель наада, үлэһиттэрбитин спецтананынан хаачыйаллара буоллар. Быхата, кыһалҕабыт үгүс. Оттон үлэни күүспүт-кыахыт тийгэринэн үлэлиэхпит".

Ити курдук үлэ-хамнас туһунан кэпсэтиһэн, үлэһит-тэр мыйгыларыгар эппиэт-тэһэн тэрбастыбыт. Кинилэр тылларттан-өстөрүттэн, дьыала туһулар ис сүрөктэрит-тэн ыалдызыларьттан, инники былаанына, үлэлиир бабалара улаханьтан, хүүстэбүттэн бу сулууспа сүлүүбэр турбутун итэҕайдибит, инникитин өссө үүтүйдик, таһаарылаахтык үлэлиэхтэрэ дигэн эрдэнибит.

А. СЛЕПЦОВ.

Хаартыскаларга: Д. М. Ноев (үөлүз), тракторист У. К. Сергеев (хангас), грузчик И. П. Местников, дружбист М. Г. Ядрихинский.

Улууустаабы олох-дьаһах, коммунальнай
халһаайыстыба управлениетыгар манньык
үлэһиттэр наадалар.

Анал	үрдүк	үөрэтээх	кылаабынай
экономист.			

Производственной базара харабыл.
Авариялары тууратар-өрөмүүнүүр дис-
петчерский сулууспа (АРДС) слесарь-
сантехниктар.

Электросварщиктар.
Дуулурунай масссынаба суонпар.
Санитарнай ырааһырдыга-рабочайдар.
Телефоннарбыт: 41-341, 42-460

Балабанов А. СЛЕПЦОВ балэминэста

РЕДАКЦИЯ ПОЧТАТА

БАБА САНААБЫТ ТУОЛУОХТУН

"Сана олох" хаһыат 2002 жыл тохсуньу ый 10 күнүгэр тахсыбыт нүөмүрүгэр Р.Р.Абрамов "Эрэл кыһын үөскэтэр" диэн төбөлөөх ыстатыйата бэчээттэммитин ааган бараммын сүрдээрин сөбүлээтим.

Дальнай Восток федеральной уокуругун боломучуйалаах бэрэстэбинтэлэ К.Б. Пуликовская: "Общество баарын тухары ветеранарга кыһамны баар буолуо", - диэбитин кэлэр өттүгэр кырдыабаастарга кыһамны күүһүрүүнү диэн өйдөөбүтүм. Итиннэ эбэн 19 киһилээх Координационной Сэбиэти тэрийэн баран, кэһилиннэһэ туһайан: "Тугу оноруохха сөбүгэр

эттиэт киллэрин", - диэбитин сөбүлээбитим. Биһиги, ааспыт аарыктаах сүүрбэһис үйбэ үөскээбит көлүөнэ дьон, баба санаабытын аһаастык этэрбитигэр көңүл дэ кэлбит дии санаабытым.

Биһиги көлүөнэ олох ааспыт алдьархайдаах алдытылаах, аан дойду олохун атыһаахха уу курдук аймаабыт иккис аан дойду сэриитин, онно мэнэһиктэммит уот-кураан, сут, көһөрүллүү ыар сылларыгар түбэһэн аастыла. Тыылга үлэни саныбытыгар сүксэн, Кыайы өрөгөйүн дойдуга ордурут тобох дьоммутун кытары харах уулаах көрсүлүпүт. В.И.Сталин сэрииттэн эм-

сэбэлээбит дойдуну чөлүгэр түһэригэр ынырытын өрө көтөүллүүнөн көрсөн, бары бири киһи курдук үлэсэ турмуһун, төрөөбүт Ийэ дойдубут чэрири сайдарын туһугар күүспүтүн харыстаабакка үлээбиппит. Кэлин дойдубут олохун уулаах тосту уларытытын да кэннэ билигин баар өттүбүт үлэ үлүскэнигэр сылдыбыппыт, сылдыбыт.

Кырдыгы эттэххэ, билигин бары да олох ыарахаттарын эплитинэн-хаамытынан билэн тосту кырыдыбыт. Бэрт аһыах ахсааннаах хааллыбыт. Сэри, сут-кураан сылларыгар мисклибит, ачыктырытонору билбит, тыыннаах

1936, 1937, 1938 сс. төрүөх сэри тулааһахтара Координационной Сэбиэкэ туруорсуо этибит манньты:

1936, 1937, 1938 сыллардаах төрүөктэри, көмүс көлөһүнүгэр Улуу Кыайы туһугар уонна дойдуну чөлүгэр түһэригэр итиннэ норуот хаһаайыстыбата сайдытыгар үлээбиппит көлүөнэ дьоннору тыыл, үлэ ветераннара онороргутугар. Үйэлэрин тухары үлэһэн, көмүс көлөһүнүгэр дойдубутун туһугар тобок баран, тух дааны чэгэтиннэн туһаммат дьоннор элбэхтэр.

Петр Николаевич ТИТОВ, СР норуотун хаһаайыстыбатын үтүөлээх үлэһитэ.

ЭБЭРДЭАНЫБЫМ!

Күн кэриэтэ күндү киһибитин, тулааһабыт тулааһыммытын, удан дууһалаах таппаллаах арабытын, эрэлээх дойдубутун, олох үлээх таппалын Николай Михайлович ПЕТРОВУ 55 өрөгөй сааскын туолбуккунан иттихтэ эбэрдэлиибит!

Кыра эрдэххиттэн, саах киһитин сизиринэн, орус сизтэн, бостууктаан, араас үлэ мындырдарын билэн, бар дьонго үтүө сыһаантынан, эйбээс-сайаас майгынынан сөбүлэтин кэллэ. Дөөһөҕөй олохун иттиһэ-көрүүгө сырабын ыттыт. Дьүбэ-уонка туттаах киһи, мал аба баһылыга буолан олохторун олох кэрэ суолугар сирдир, чэччи да долобурга туруор арабыт. Күн курдук биһиги эргийэ сылдьан таппалын ийиитин хас биридибиптигэр ингэрэбин.

Дьоллоох буол
Таппалым өрөгөй талаана,
Дууһам удан доһуһа,
Олох дьолун тойуга,
Олохторун таппаллаах аалара,
Сизтэригэр иһэрэ элбэрэ,
Баба санаа сиздэрэ дьөрбөтүн,
Истин санаа кистэлэни
Эйбээс этэбит.
Үлэһит, үөрүүнүгэр,
Нарын дууһалаах арабыт,
Кырдыгы билэмэ.
Эйбэлэни эйэ, дьол, таппал
Курдук аргыстастым!

Покровскайтан уолун Никифор, кийитин Евдокия, сизирин Карина, Аня, Мындабаайтан кыһын Саргы, күтүөтүн Михаил, сизин Дина Ноевтар, Мугудайтан кыһын Надежда, Дьокүүскайтан олохторун Марианна, Оксана, күтүөтүн Вася, Арылаахтан кэргэни Анна Никифоровна, кыра уолун Михаил.

РФ патрбкооперациятын туйгурун, Болтоно нэһилигэ олохтообун ДОГДОНОВА Софья Ивановна үйэ анардаах үбүлүүдүнэн ис сүрэхпиттэн иһэрэ тылын эбэрдэлиибит!

Нэһиликэ кэнээри ыччата сайыннын диэн санааттан киллэрбит кылааккын сыаналыбыт уонна коллективка үтүө сүбэн, өрүү өйбүл-тирэх буолар көмө иһин бары махталбытын тиздэбит.

Кырдыгы-малдыгы билбэккэ, сайаас санаабынан салайтаран үгүс үөрүүлээх күнүн, үһүн уруйдаах олохтон диэн алыбыт.

Болтонотобу "Кэнээри" уһууаан коллектива.

ОБЪЯВЛЕНИЕ

С января 2002 года открыто представительство "ГУП ИТЦ АПК" по Чурапчинскому улусу по адресу с. Чурапча, ул. Ленина, 41, каб. 4 (в здании администрации улуса). Ведем работу по следующим основным направлениям:

- предоставляем консультацию с/х производителям по различным аспектам (растениеводство, животноводство, по лизинговой технике, создание бизнес-планов и получении кредитов);
- создание единой информационной базы улуса, сбор и обработка информации всех видов хозяйственной деятельности и регулярная передача заинтересованным лицам;
- производим ремонт компьютеров и восстановление операционных систем (установка WIN 98, OFFICE, 1C 7,7 (обучение) и других программ);
- собираем пакет заявок на подключение к улусному серверу и опубликование персональных BEW страниц;
- поставляем по заявкам все виды оргтехники (компьютеры, принтеры, факсы, копираппараты, мини-АТЦ), берем на гарантированное обслуживание;
- поставляем все виды расходных материалов на все виды принтеров и копировальной техники (производим заправку);
- помогаем всем желающим работать новейшими компьютерными технологиями по внедрению производственных целей.

Представительство "ГУП ИТЦ АПК".

• ОБОЛОРБУТ СУРУЙАЛЛАР

КУОБАҔЫ БУЛТААҔЫН КЫҔЫНҔЫ НЫМАЛАРА

даа куобаҕын суор кыайан сизбэт.

Куобаҕы сохсонон бултуурга анаан тыаҕа быһыт онороллоор. Быһыты кыра титириктэри быһан күрүө курдук сылбаһаан оноһул-

лар. 20-лин 30-чалыы хаамы буола-буола сохсо авнара оноһуллар. Сохсо суон сүлүгэстээн холбуу баайыллан оноһуллар уонна кыл ситиннэн таргарыллан элбэрээктэн игиннэ-

рэллэр. Куобах күрүөнү кыаа баран иһэн ааны булан киирээри кылы таарыйар, кыл элбэрээти төлө тардар, кыл сохсо эстэр. Сохсо куобаҕын көтөр-сүүрэр кыайан сизбэт.

Былыр биһиги өбүгэлэрбит куобаҕы ити курдук бултаан сииллэрэ.

Сергея ЧИЧИГИНАРОВ, Хатылы орто оскуолатын III кылааһын үөрэнээччитэ.

• САНАА СИТИМЭ

ХОТОННОРУ ХОМУЙУОХХА

буттара. Олор билигин туһаныллыбат буолулар, кураанах тураллар. Күндүл баран иһэр, элбэх хар, ардах түһэн эргэрэн, суулара суулар, алдынара алдынар. Билигин, мин саныахпар, аны бу туһата суох хотоннору хомуйуу, ыраастааһын проблемата үөскээн табыста.

Бу бири эрэ бөһүөлэккэ баар проблема буолбатах, улуус үрдүнэн, ону ааһан, бүтүн республика үрдүнэн хас биридин бөһүөлэк аайы баар проблема. Хайа да бөһүөлэккэ сырыт: кини кири-тахсы, соробор улабаа өттүгэр, оттон үксүгэр хабыллар-хаба ортотугар (урут үлэлииргэ чугас буоллун диэн тутуллубуттар) самналлан тураллар. Бөһүөлэктэргэ сана дьыллары тутууга миэстэ тийбэт буолан, элбэх моһуок, эрэй тахсар. Оттон

бу хотоннор күрүөлүүн-хаһааһын бэрт кизн сирин билдээн туралларын болломтово ылан, ыраастаан сир-уоту чөлүгэр түһэрэргэ эбэтэр сана тутуулары ылытарга уолдыаста дуо? Хайдах ыраастааха диэххит. Биллэн турар, маныаха элбэх үбү-харчыны ороскуоттуур саамматта буолуо, онон бу — туһааннаах бөһүөлэк тус бэйэтин соруга.

Саас сир ирэн эрдэбинэ, субуотунньуктаан, оскуола олохторун канкуларыгар көбүлэн үлэлээн эргэ майы барытын бири сиргэ чөмөхтөөн, уокка оттор маһа суох кырдыабаастарга түгэтиэххэ эбэтэр котельнайдарга илдьэххэ сөп. Хаалбыт бытархай мас сыһын, бабү экини хомуйан уматан иһэххэ.

Итиннэ онно-манна сытар ноһуом чөмөсүн быта-

рытан тэн ғына хонууга ыһааха. Хаһаа наада сиригэр тэннээн хорутуохха, тараахтаан биэрэххэ. Айылба бэйэтин көрүнэр, онорунар. Аһыах сыһынан ыраастамыт сир уруккутун курдук күөх кырыстаныа.

Бөһүөлэктэригэр хотоннортон эрэ буолбакка, араас эргэ, хаарбах тутуулартан ыраастабын. "Мин бөһүөлэгим — мин дьым" диэн девизтэ ылынааха. Оттон дьым араас бөхтөөх-сахтаах буоллаһына хантан чөлүк, чэбдиктик олоруокуй. Миэстэ киһини кизгэппэт, киһи миэстэни кизгэтэр диэн этии маныаха саамай тобустоох. Нэһилиннэ интеллигенцията, оскуолалар коллективтара чабидигрингэ төһүү күүс буолаллара саарбага суох. Оттон айылба харыстабылын комитетта бу проблеманы быһаарыыга туора туруо суоҕа, иилир-саалыыр оруолу ылаба диэн эрэнэр санааны этэххэ сөп.

Гаврил ЕГОРОВ.

ЫАЛДЫПТЫТ — БАХЧА БААТЫР

Тохсуньу ый 11 күнүгэр улуупутугар үгүс киһини куспут бэртээхэй шоу-концерт буолла. Саха эстрада-тын артиһа Михаил Николаевич Бахчарыков -Бахча Баатыр ырыа-үгүкүү доһу-буолун быһыһыгар араас трюктары көрдөртөөтө. Кини манна гастроллуу кэлбэтэ, букатын даһаны атын сыллаах-соруқтаах сылдыара. Ол килигин түмүгэ-бу кизгэ Бахсы орто оскуолатын үөрэнээччилэригэр тобус оро өстүөкүлү үлүрүкэйдэригэр хааман, сытан, икки уол тиистэринэн бууттаах гирэлэри көтөбөн, өтүөһүнэн обустан көрөөччүлэри сөхтөрдүлэр. Ити олохтору баара-суоҕа икки күн Бахча Баатыр дьарыктаата.

Саха толлуу күүстээрин нэһилиннэһэ умуллубат дьоро кыһаны — "Маастар-кылаас" шоуун иһэн-тонгон толуктаан сааһаабыт. Дьокүүскайга киирэн айылбаттан кыһаарылаах дьону кытта билсэн кэлсэтиннэн, аһыах хонукка да буоллар, дойдутугар тахсан үлэлииллэригэр, баһаалахтары эрчийэллэригэр көрдөспүт СР үөрэтирин туйгуна Лариса Игнатеевна Семенова буолла. "Айылба — олох сайлар. "Айылба — олох сайлар сүрүн эйгэтэ" диэн олох аһыахха таланын айылбаттан талаанын

дьобурун сайыннаран сыллаах студия бу "Маастар-кылааһы" оскуола ыһтар экспериментальнай үлэтин чэрчитинэн тэрийэн, сана үүммүт сылан, тохсуньуттан, таһа ыйыттан саһалаата.

Студия бастакы ыалдытын Бахча Баатыры кытары кэлсэтэн, хантан хааннааһын, кимтэн киннээбин, хайдах саһалаан дьарыктаммытын туһунан ыйытталастым. Оноуоха кини манньк кэлсэтэ:

— Мин Ньурба улуутугар 1952 сыллаахха төрөөбүтүм. Идэм тракторист, сүүрбэччэ сыл пилорамаҕа үлэлээбитим. Онно сылдьан ыараханы көтөбөрү этим-синим кычыгыланар курдукта. Итинтэн аһылынааһым буолуо, 1994 сыллаахха күүстээх трюктары онорор эстрада театрыгар артиһынан киирэн билиннэ дьэри үлэлиин сылдыбын. Кыһым Даша йоганан, акробатиканан дьарыктанар. Бүтүн Россиятааҕы инбэлииттэр күрэхтэһиниэрэгэр Грант-при бирийи ылбыта уонна хары баттаһытыгар үһүс миэстэҕэ тиксэн призёрунан буолбута. Бастакы миэстэни эһиги Бахсыгыт кыһыа Марианна Егорова ылан турар. Мин бэйэбин бэйэм эрийэн үөрэтимиитим. Санаабын ууран, сыйыа

өйгүнэн-санаабынан күүс киллэринэбин, түмэбин. Көрөөччү ылынааһына, астынан "сөлкө сылдыар ийииннээх эбилин" — диэн үөрэбин. Албастын хараһар көрөн көннөрө сатыбын, кыһылым эмиз бэйэбин үтүгүннэрэн үөрэтэбин.

— Михаил Николаевич, атын олохтору төлө дьарыктыгыһың?

— Түөрт сылан бэттэх айылбаттан талааннаах олохтору эттэрин-синнэрин аһынан дьарыктанабын. Билигин Лариса Игнатеевна ынырытынан бу оскуолаҕа үс күн үлэлэтим. Маннайгы күн куруһуок саһаааччыларыгар методическай көмө онордум. Иккис күн үөрэнээччилэри кытары көрүстүм, нөнүө күнүгэр сыһааннаах олохтору талан дьарыктаатым.

Кыһын куобаҕы туһаһынан бултуулар. Маны куобах орох тэллит сиригэр титириккэ нитэллэр. Туһах куобаҕын үксүн суор булан сир, ол иһин хандаа онороллоор. Обургу титириги тохурутан көмөт ғына игиннэрэллэр. Титирик төбөтүгэр туһах баайаллар. Куобах туһахха иһэн мөбүстэбин, титирик иһинбит сириттэн төлө баран көнөр, оччоҕо куобах салгыһына ыйанан хаалар. Хан-

**ТӨЛӨЙ НЭИЛИЗГИН 10 СЫЛЫГАР АНАМНЫТ
"ЫЧЧАТ – НОРУОППУТ КЭСКИЛЭ" – ДИЭН
ЫЧЧАТ ДЬААЛА**

Тэрийээччилэр: улуустаагы ыччат управлениета,
Төлий нэилизгин дьаалтата, нэилизк ыччата.
Ыгытлар сирэ: Төлий сельскэй кулууба.
Буолар кэмэ: олунньу 1 күнэ, сарсыарда 10 чаастан.

ПРОГРАММАТА:

10.00–11.00 чч. — нэилизктэр делегацияларын, ыал
ыгыттары регистрациялааһын.
11.00–13.00 чч. — муус онтоһуктар комплекстарын
төрүүлээхтик аһыа.
14.00–16.00 чч. — "Ыччат норуоппут кэскилэ" тогүрүк
остуол.
16.00–16.30 чч. — хаартыскаа түһүү.
16.30–18.00 чч. — нэилизктэр хамландаарын икки
ордыларыгар көрдөөх күрэхтэһиннэр, эстафета.
19.00–21.00 чч. — уоттаах-күөстээх сыннылан
күөһэтэ, үгкүү-битин, концерт.
Билсэр телефон: 41-130 (ыччат управлениета).

НОВОЕ ПОСТУПЛЕНИЕ В МАГАЗИНЕ "БООТУР"

**Маг кат мебель (2 фасона), отдельные ди-
ваны, холодильники разных видов, стираль-
ные машины (Япония, Россия), телевизоры,
муз. центры, видеомат. нитофоны, видеопле-
еры, СВЧ, обогреватели, печи "Мечта-13",
газ. плитки, кухонные гарнитуры, прихож-
ки, обеденные зоны, тумбы под ТВ в боль-
шом ассортименте, люстры, светильники,
компьютерные приставки, электротовары,
хоз. товары, посуда, большой выбор теле-
фонных аппаратов и др.**

**Даем к кредит маг кую мебель сроком на
1 месяц. Спешите!
Наш адрес: г. Чуралчы, ул. Октябрьская,
57. Тел. 41-416. Маг азин "Боотур".**

МАХТАНАБЫТ

Тапталлаах оҕобут, аҕабыт, кэргэним, убайбыт, быраа-
тым, улуустаагы кини балыыһа үлэһитэ НЕУСТРОЕВ Васи-
лий Прокопьевич эдэр сааһыгар соһучу, олус хомолголо-
охтук биһиги кэжкэбиттэн туораата. Оҕобут сырдык су-
ус курдук сандааран ааспыт олоҕо, күлү-үөрү көрсөр ми-
нэрдээх сэдэрэтэ биһиги сүрэхпитигэр үйэ-саас тухары
тыһынаах хаалыа.

Күндү киһибитигэр ыар кутурбанныах күнүрбигигэр
бары өттүнэн күүс-көмө, өй-санаа, тирэх буолбут Вася
төрөөбүт-үөскээбит, оҕо сааһа ааспыт Мурун-Тыымпыа
түөлбэтин олохтоохторугар, балыыһа администрацияты-
гар, суһал көмө отделениетыгар, инфекционной отде-
лениета, табаарыстарыгар В. Ноева, П. Федорова, Г. Ис-
катьева, Е. Башаринга, үөрэх управлениетын, "Чуралчы"
ТХПК коллективтарыгар, "Березка" уһууһан үлэһиттэри-
гар, аҕата үлэлээбит маһы танаастыыр комбинат үлэһиттэ-
ригар Д. Чепаловка, Н. Местникова, аҕатын бырааттары-
гар Неустроевтарга, Дурановтарга, аҕатын таайдарыгар
Мугудайтан Абрамовтарга, Захаровтарга, Төлийтөн Абра-
мовтарга, Болтоноттон Ефремовтарга, Диринтэн, Одулу-
унтан Степановтарга, аҕатын кытта биһиги үөрэммит С. По-
пова, В. Макарова, ийэтин аймахтарыгар Сивцевтарга,
сүүрбүт-көппүт Р. Сивцевка, Хоутановтарга, Васильевтар-
га, Красильниковтарга, Трофимовтарга, В. Красильнико-
ва, Н. Красильникова, Ефремовтарга, Донунаевтарга,
Лыткиннарга, Дьоккуускайтан З.И. Пазлова, М.И. Поло-
ва, Татьяна, Мария, Михаил Петровтарга, Саинобеевтар-
га, кэргэним аймахтарыгар Лукиннарга, Кривоорницын-
нарга, Сивцевтарга, Я.М., Г.С., Ф.С., Потаповтарга, Н.Н.,
И.Э. Кузьминнарга, Ытык-Күөлтэн Алексеевтарга, Горо-
дешкайдарга, Кытаанахтан Захаровтарга, Сылантан Вино-
куровтарга, А.С. Бурнашова, күтүөппүтүгэр Н. Осипова,
кини табаарыстарыгар, балтын коллегаларыгар, дүөгэлэ-
ригар, Васектуун биһиги үөрэммиттэргэ улахан махталбы-
тын тиздэбит.

Эһизэ бука барыгытыгар үтүө доруобуйаны, дьолу-
саргыны баарабыт.

**Ийэтэ, аҕата, кэргэнэ, оҕолоро, эдьийэ, күтүөтэ,
балта, бырааттара.**

АТЫЛЫБЫТ

Суһаллык чэпэки сыанаа — 9000 (уу харчытыгар)
эбэтэр көһөрүүнэн 10000 солкуобайга бэйэтэ станциялаах
сотовый-мини "NOKIA" (Корея) телефону. Билсэр тел. 42-
102.

Биһир ыйдаах сибиинньа оҕолорун. Билсэр сиргит:
Кытаанах, тел. 23-686, Гошаны ыйыт.

БИҢИГИ ӨНӨБҮТҮНЭН ТУҢАНЫП!

Чуралчы — Дьоккуускай — Чуралчы маршрутунан дьону
таһабын. Билсэр тел. 42-357.

Күн аайы Чуралчы—Дьоккуускай—Чуралчы
маршрутунан дьону таһабыт.
Таһааска сакаас ылабыт.
Телефоннарбыт: Чуралчыга — 41-428, 42-327,
Дьоккуускайга — 26-27-34.

Күн аайы Чуралчы—Дьоккуускай—Чуралчы
маршрутунан дьону таһабыт. Билсэр телефоннар:
Чуралчыга 42-295, Дьоккуускайга — 45-71-86.
Хатылыттан, Төлийтөн, Мугудайтан дьону ылабыт.
Уус-Алдан Бээрийэтигэр дьону ыларга сакаас
хомуйабын.

**"СИТИМ" МАҖАҤЫНГА
АТЫПАНАЛЛАР:**

Таас, курустаал, эмалированной иһиттэр.
Чайнай, кофейнай, столовой сервизтар.
Ошникованнай биздэрэ (5, 7, 9, 12 л).
Ошникованнай бак (70, 100 л).
Туалетнай биздэрэ.
Ватнай, синтеновой сурбуннар, матараас, сыттык.
Поролон (10, 40, 50, 100 мм).
Боолдохтор.
Ковровой покрытие, паластар.
Эмаль, водосмульсионной кырааскалар.
Атах таһаһа (Россия).
Креп, шифон, баархат, шерсть уо. д. а. матырыйааллар.
Раскладушка, диван-кырабаат, компьютернай остуол,
табуреткалар, кухоннай остуол.
Электро-табаардар.

Адырыспыт: Чуралчы сэл. Карл Маркс уул. 23 №-
рэ. Тел. 42-542.

Күндү аҕабыт, эһэм, тыыл, үлэ, улуус энергетикатын
ветерана, хогу көһөрүлүү кыттылааһа

НОЕВ Петр Сергеевич

ыарахан ыарыттан эмискэ өлбүтүн, диринник курутуу-
ан туран, аймахтарыгар, табаарыстарыгар, билэр дьону-
гар иһитиннэрэбит.

Уолаттара, кийинтэ, сизнэ.

Кутурбаннын тиздэллэр:
— Бэйэлэрин үлэһиттэрэ, улуус энергетикатын вете-
рана Ноев Петр Сергеевич өлбүтүнэн уолаттарыгар Сер-
гейгэ, Петрга, кийинтигэр, сизнигэр, аймахтарыгар Чу-
ралчытаагы РЭС, ДЭС администрацията, профкома.

— Күндүтүк саныыр убайдары Ноев Петр Сергеевич
өлбүтүнэн оҕолоругар бырааттарыгар Сергейгэ, Петяга,
кийинтигэр Еляга, сизнигэр Айналга, бары аймахтарыгар
Тааттагтан санаһа Прасковья Иевлева, таайдары Иван,
Егор Слепцовтар дьиз кэргэттэрэ.

— Оҕолоругар Сергейгэ, Петрга, кийинтигэр Еленага,
сизнигэр Айналга Дьоккуускайтан Савиновтар, Шадрин-
нар, Москваттан Людмила Егоровна, Лена, Сунгаартан
Августина Егоровна Павлова дьиз кэргэттэрэ.

— Күндү таайдары Ноев Петр Сергеевич өлбүтүнэн
оҕолоругар Сергейгэ, Петяга, кийинтигэр, сизнигэр Еля,
Коля, Юра Кузьминнар.

— Уолаттарыгар Сергейгэ, Петрга, кийинтигэр Еле-
нага, бары аймахтарыгар Хатылыттан Кривошалькина
Клара Назаровна, кини оҕолоро, Кривошалькина Агафья
Назаровна.

— Оҕолоругар Сергейгэ, Петрга, эдьийигэр Ноева
Елена Степановнага Хатылыттан Новгородова Асияния
Егоровна, Чуралчыттан, Дьоккуускайтан Новгородовтар,
Сунхалыровтар, Красильниковтар.

— Электрическэй ситим ветерана, күндү таайдары,
ытык киһилэр Ноев Петр Сергеевич өлбүтүнэн оҕолору-
гар, кийинтигэр, сизнигэр, дирин кутурбаннын тизнэ
үлэстэн, Болтоноттон Ефремовтар, Макаровтар, Ми-
хайловтар, Максимовтар.

— Оҕолоругар Сергейгэ, Петрга, кийинтигэр Еленага,
бары аймахтарыгар Лебедевтар, Михайловтар, Бол-
тоноттон Ивановтар.

— Ытыктабыллаах табаарыстара Ноев Петр Сергее-
вич кинилэр кэжкэлэриттэн туораабытынан оҕолоругар,
кийинтигэр, сизнигэр, бары аймахтарыгар өр сылларга
биһиги алтыһан күрэхтэспит саахыматчыттар, дуобатчыт-
тар.

— Убаастыыр таайдары Ноев Петр Сергеевич
өлбүтүнэн "Сахабулт" концерн Чуралчытаагы филиалын
кылаабынай бухгалтерыгар Ноев Гаврил Ильичэ уонна
кини дьиз кэргэттэригэр тэрилтэ коллектива.

— Уолаттарыгар, кийинтигэр, чугас аймахтарыгар,
ыар сүтүктэрин үлэстэн, Чуралчы сэлэһиннэтин
Ойуунускай, Орджоникидзе, Партизанскай
уулуссаларын олохтоохторо.

— Биһир дойдулаахтара, быраата Ноев Петр Сергеевич
өлбүтүнэн оҕолоругар, сизнигэр Монастыревтар дьиз
кэргэттэрэ.

— Күндү аҕата Ноев Петр Сергеевич өлбүтүнэн
уолугар Петрга оҕуолааһа биһиги үөрэммит
табаарыстара.

БИЛЛЭРИИ

Чуралчытаагы алмааһы кырылыыр заводка "В"
категориялаах водител уонна уборщица наадалар.

Күндү ийэбит, эбэбит, хос эбэбит, доруобуйа харыс-
табылыгар 41 сүл үлэлээбит акушерка, Мугудай нэили-
эгин олохтооҕо

САВВИНА Августа Степановна

84 сааһыгар өлбүтүн, диринник курутууан туран, бары
аймахтарыгар, үлээннээхтэригэр, билэр дьону-гар
иһитиннэрэбит.

**Оҕолоро, кийинтэ, күтүөттэрэ,
сизннэрэ, хос сизннэрэ.**

Кутурбаннын тиздэллэр:
— Эмү үлэтин ветерана, отуттан таһса сүл Мугудай ба-
лыыһатыгар акушерканан үлэлээбит, ийинэхситтэн
авныал Саввина Августа Степановна өлбүтүнэн оҕолору-
гар, сизннэригэр, хос сизннэригэр Чуралчыттан Пермя-
ков Афанасий Иннокентьевич дьиз кэргэттэрэ.

— Доруобуйа харыстабылын ветерана Саввина
Августа Степановна өлбүтүнэн кыһыгыгар, Мугудайдаагы
участковай балыыһа лабораныгар Оконешникова
Любовь Яковлевнага улуустаагы кини балыыһа
администрацията, профкома, лаборатория коллектива.

Хоптоҕо нэилизгиттэн төрүттээх Дьоккуускай куорат
олохтооҕо, педагогическай үлэ ветерана

ИЛЛАРИОНОВ Дмитрий Афанасьевич

уһун ыарахан ыарыттан өлбүтүн, диринник курутууан
туран, табаарыстарыгар, билэр дьону-гар иһитиннэрэбит.

**Аймахтара Илларионовтар, Тарабукиннар,
Монастыревтар, табаарыһа Романов К.К.**

Кутурбаннын тиздэллэр:
— Аҕа дойду сэринтин кыттылааһа, педагогическай
үлэ ветерана, кинилэр оҕуолааларыгар өр кэмгэ аһсаан
учууталынан үлэлээбит Илларионов Дмитрий
Афанасьевич өлбүтүнэн оҕолоругар, кийинтигэр,
күтүөттэригэр, сизннэригэр, хос сизннэригэр,
аймахтарыгар Дирин агро-оҕуолатын администрацията,
профкома.

Чуралчы сэлэһиннэтин олохтооҕо

ЛИСТИКОВ Иван Степанович

уһун ыарахан ыарыттан өлбүтүнэн дирин кутурбанны-
рын тиздэллэр:

— Өр сылларга тутууга үлэлээбит бэйэлэрин үлэһиттэ-
рэ Листиков Иван Степанович өлбүтүнэн кэргэнигэр Ирина
Иннокентьевнага, уолугар Алексейга, бары аймахтар-
ыгар "Чуралчыагострой" АО, "Чуралчистрой" ХЭО
коллективтара.

— Кэргэнэ Иван Степанович өлбүтүнэн бэйэтин
үлэһитигэр Листикова Ирина Иннокентьевнага улуус-
таагы ветеринарнай управление коллектива.

— Эдьийигэр Никитова Анна Степановнага, кини
дьиз кэргэттэригэр, кэргэнигэр Ирина Иннокентьевнага,
уолугар Алешага, иккэ ыаллара Романовтар, Макаров-
тар, Алексеевтар, Алексосовтар, Гуляевтар.

— Кэргэнигэр Ирина Иннокентьевнага, уолугар Але-
шага, эдьийигэр Анна Степановна, күтүөтүгэр Николай
Николаевич Никитовтарга, кинилэр бары дьиз кэргэттэ-
ригэр Хатылыттан, Чуралчыттан Новгородовтар, Сунха-
лыровтар.

— Кэргэнигэр, уолугар, чугас аймахтарыгар Чуралчы
сэлэһиннэтин "Юбилейнай" түөлбөтүн олохтоохторо.

— Ыкка ыаллара Листиков Иван Степанович күн си-
риттэн барбытынан кэргэнигэр Ирина Иннокентьевнага,
уолугар Алешага, чугас аймахтарыгар Алексеевтар, По-
повтар, М.И. Матвеева, Е.П. Алексеева, Слепцовтар.

— Кэргэнигэр, биһиги үлэлээбит коллегаларыгар
Ирина Иннокентьевнага, уолугар Алексейга Чуралчы
улууһун военкомата.

— Күндүтүк саныыр табаарыстара, чугас доводоро,
Болтоно Армылааһар төрөөбүт Чуралчы сэлэһиннэтин
олохтооҕо, өр сылларга тутууга биһиги үлэлээбит биһир
идэлээхтэрэ, уһулуучулаах уус, талааннаах таас
быһааччы Листиков Иван Степанович күн сириттэн
барбытынан кэргэнигэр Ирина Иннокентьевнага, уолугар
Алексейга, эдьийигэр Анна Степановна, күтүөтүгэр
Николай Николаевич Никитовтарга уонна кинилэр
оҕолоругар табаарыстара, доводоро.

Чуралчы сэлэһиннэтин олохтооҕо, тыыл ветерана

БАРАШКОВА Мария Дмитриевна

уһун ыарахан ыарыттан өлбүтүнэн дирин кутурбанны-
рын тиздэллэр:

— Кыргыттарыгар, уолугар, күтүөттэригэр, кийинти-
гэр, сизнэригэр, бары аймахтарыгар "Күөх кытыл"
түөлбэ олохтоохторо.

— Күндү эдьийдэрэ, Улахан Күөлтэн төрүттээх Чу-
ралчы сэлэһиннэтин олохтооҕо Барашкова Мария Дми-
триевна өлбүтүнэн оҕолоругар, күтүөттэригэр, кийинти-
гэр, сизнэригэр Улахан Күөлтэн Федор, Павел Трофи-
мовтар дьиз кэргэттэрэ, Болтоноттон Татьяна, Михаил
Ефремовтар.

— Ийэтэ Барашкова Мария Дмитриевна өлбүтүнэн
Чуралчы I сүлүөх оҕуолатын үлэһитигэр Ефимова Дария
Константиновнага оҕуола коллектива, улуустаагы үөрэх
управлениета.

Хаһыаты тэрийээччилэр: Саха Республикатын Правительствота,
Улуус дьаһалтата, Редакция Хаһыат сахалыы тылынан
оптуорунуһука, чэпчиргэ, субуотага таһсар.
Хаһыат индексы: 54907

"Сага олох" редакционнай-издательскай холбоһук.
Офсетнай бэчээт. Сахаалыы № 8. Тираж 2179.
21.01.2002 с. бэчээткэ барылынна.

Автор суругар этиллэр санаа редакция
позициятыгар талдьы сөп түбөһөр
буолбатах. Сурука ыйылар чакчылар
кырдыктаахтарыгар эппиэтинэһин
автор тус бэйэтэ сүтөр.

Редактор ПОПОВ Г.
АДЫРЫСЫП: 678670, Чуралчы сэл.
Карл Маркс уул. 26 "а".
ТЕЛЕФОННАРЫБЫТ:
редактор — 41-332, отделуп — 41-265.
E-mail: sannaokoh@churapssakha.ru